

γεωμετρία ἡ, λόγ. κοιν. γιωμετρία κοιν.

Τὸ ἀρχ. οὐσ. γεωμετρία. Ἡ λ. καὶ εἰς Σομ.

1) Ἡ γεωμετρικὴ ἐπιστήμη, ἥτοι κλάδος τῶν μαθηματικῶν ἐπιστημῶν πραγματευόμενος τὰς ιδιότητες τοῦ χώρου καὶ τὴν καταμέτρησιν τῶν ἐπιφανειῶν καὶ τῶν ὅγκων τῶν σωμάτων δι' ἀναγωγῆς αὐτῶν εἰς κανονικὰ γεωμετρικὰ σχήματα λόγ. κοιν.: Ὁ Εὐκλείδης εἶναι ὁ πατέρας τῆς γεωμετρίας. 2) Σύγγραμμα ἐπὶ γεωμετρικοῦ θέματος ἢ διδασκτικὸν βιβλίον τῆς γεωμετρίας λόγ. κοιν.: Ξέχασε τὴν γεωμετρίαν ἐς τὸ σχολεῖον κοιν. Ἐνεύριασε κ' ἔσκισε δυὸ φύλλα 'πὸ τῆς γιωμετρίας του Πελοπ. (Γαργαλ.) 3) Τὸ διδασκόμενον εἰς τὰ ἐκπαιδευτικὰ ἰδρύματα μάθημα τῆς γεωμετρίας λόγ. κοιν.: Παρακολουθῶ τὸ μάθημα τῆς γεωμετρίας. Τὰ θέματα τῆς γεωμετρίας ἦσαν δύσκολα καὶ οἱ περισσώτεροι μαθητὲς ἔδωσαν ἄσπρη κόλλα. Τὸ μυαλό σου εἶναι ἐς τίς βολτοῦλες, γι' αὐτὸ εἶσαι τοῦβλο ἐς τὴν γιωμετρίαν κοιν. Ὡς τὴν γιωμετρίαν ἦτανε κουμπούρα ἢ Ἀγγέλω (κουμπούρα = ἀνεπίδεκτος μαθήσεως) Πελοπ. (Παιδεμέν.)

γεωμετρικὸς ἐπίθ. λόγ. κοιν.

Τὸ ἀρχ. ἐπίθ. γεωμετρικός.

Ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν γεωμετρίαν λόγ. κοιν.: Γεωμετρικὸς λόγος-ὁρος. Γεωμετρικὴ ἐποχὴ - πρόοδος - σχέση - τέχνη. Γεωμετρικὸ πρόβλημα κ.τ.τ. Ὡς τὸ διαγνώρισμα τῆς γεωμετρίας μᾶς ἔβαλαν γεωμετρικοὺς τόπους. Αὐτὸς εἶναι κούτσουρο ἐς τὴν γεωμετρίαν καὶ δὲν καταλαβαίνει ἀπὸ γεωμετρικῆς κατασκευῆς. Ἀγόρασα ἀπὸ τὸ Μοναστηράκι ἓνα ἀγγεῖο μὲ γεωμετρικὰ σχήματα κοιν.

γεώμηλο τό, λόγ. σύνθ. γιῶμ'λου Στερελλ. (Γαλαξ.)

Τὸ νεώτ. οὐσ. γεώμηλον.

Τὸ φυτὸν Στρώχνος ὁ κονδυλόρριζος (*Solanum tuberosum*), τῆς οἰκογ. τῶν Στρυχνωδῶν (*Solanaceae*) ἐνθ' ἄν.: Ὁ περονόσπορος ἔκανε μεγάλες ζημιές ἐς τὰ γεώμηλα λόγ. σύνθ. Συνών. μπατακιά, πατακιά, πατατιά. β) Ὁ ὑπόγειος κόνδυλος τοῦ ἀνωτέρω φυτοῦ ἐνθ' ἄν.: Τὰ γεώμηλα ἔχουν πολλὰ θρεπτικὰ συστατικὰ λόγ. σύνθ. Ἦτανι πουλὺ χιόφ' καὶ δὲ μποροῦσαν νὰ πάρ'νι φουμὶ καὶ τρώγανι γιῶμ'λα Γαλαξ. Συνών. μπατάκα, πατάκα, πατάτα.

γεωπονία ἡ, λόγ. σύνθ.

Τὸ Ἑλληνιστ. οὐσ. γεωπονία.

1) Ἡ καλλιέργεια τῆς γῆς, ἡ γεωργία λόγ. σύνθ. 2) Ἡ ἐπιστήμη ἢ ὁποῖα περιλαμβάνει τὸ σύνολον τῶν θεωρητικῶν καὶ πρακτικῶν γνώσεων πρὸς συστηματικὴν καλλιέργειαν τῆς γῆς λόγ. σύνθ.: Τὸ μεράκι του εἶναι νὰ σπουδάσῃ γεωπονία σύνθ. Συνών. γεωπονική. 3) Τὸ σύγγραμμα τῆς γεωπονίας λόγ. σύνθ.: Ὡς τὰ κεντρικὰ βιβλιοπωλεῖα θὰ βρῇς τὴν γεωπονίαν πρὸς ζητᾶς σύνθ. 4) Τὸ διδασκόμενον εἰς τὰς σχολὰς ἀνωτέρων καὶ κατωτέρων γεωργικῶν σπουδῶν, ὡς καὶ εἰς τὰς Παιδαγωγικὰς Ἀκαδημίας καὶ Ἐκκλησιαστικὰς σχολὰς, μάθημα τῆς γεωπονίας λόγ. σύνθ.: Διδάσκει γεωπονίαν ἐς τὴν Γεωργικὴν Σχολὴν τῆς Λάρισας σύνθ.

γεωπονικὸς ἐπίθ. λόγ. κοιν.

Τὸ Ἑλληνιστ. ἐπίθ. γεωπονικός.

Α) Ἐπιθετικ., ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν γεωπονίαν λόγ. σύνθ.: Ἐδωσε ἐξετάσεις ἐς τὴν Ἀνωτάτην Γεωπονικὴν Σχολήν. Ἐτοιμάζει μὴ γεωπονικὴ μελέτη κοιν. Β) Οὐσ. 1) Θηλ. γεωπονική (κατὰ παράλειψιν τοῦ οὐσ. ἐπι-

στήμη), ἡ γεωπονία λόγ. κοιν.: Δὲν ἔχει κλίση ἐς τὴν γεωπονικήν κοιν. 2) Οὐδ. πληθ., Γεωπονικά, τὸ διδασκόμενον μάθημα τῆς γεωπονίας. λόγ. κοιν. Συνών. γεωπονία 4.

γεωπόνος ὁ, λογ. κοιν. καὶ δημῶδ. πολλὰχ. γιωπόνος Πελοπ. (Γαργαλ. Μαργέλ. Τριφυλ. κ.ά.) γιουπόνους πολλὰχ. βορ. ἰδιωμ. Ἰουπόνους Θράκ. (Μαρών. κ.ά.) Θηλ. γιουπόνησσα πολλὰχ. βορ. ἰδιωμ. Οὐδ. γεωπόνη (Κρήτ.).

Τὸ Ἑλληνιστ. γεωπόνος.

Ἐπιστήμων ὁ ὁποῖος ἀσχολεῖται μὲ τὴν γεωπονίαν ἐνθ' ἄν.: Ὁ γιός του σπουδάζει γεωπόνος. Μᾶς λένε πῶς θὰ διοριστοῦνε ὅλοι οἱ ἀδιόριστοι γεωπόνοι ἐς τὴν Μακεδονίαν κοιν. Μοῦ 'δειξε ὁ γεωπόνος πῶς νὰ κλαδεύω τ' ἐλιές Γαργαλ. Ρώτηξα τοῦ γιουπόνου γιατί δὲ γὰν' καρύδια ἢ καρ' διὰ Μακεδ. (Μεσολακκ.) Νὰ τό 'χ'ς σπουλλάτ' τ' γιουπόνου, π' θὰ σὶ βοηθήσ' Θεσσ. (Κραυν.) Πέρασι μὴ μέρη ἢ γιουπόνησσα ἀπὸν τοῦ χουριό καὶ μᾶς εἶπεν πῶς νὰ τ' γλαδέφουμι αὐτὴ τ' μ' λιά Ἡπ. (Κουκούλ.)

γεωργάκι τό, ἐνιαχ. γιωργάκι Ρόδ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. γεώργι καὶ τῆς ὑποκορ. καταλ. -άκι.

Μικρὰ δέσμη θερισθέντος σίτου. Συνών. ἀγκαλιδάκι, ἀγκαλίτσα, ἀγκαλούδα, ἀγκαλούλα, ἀρμαθάκι, ἀρμαθούλα, δεματάκι, δράγμα, δραγμί, δραξιά, παλαμιά, χεριά, χερίτσα, χεροβολάκι. Ἀντίθ. ἀρμαθάρα, δεμαθάρα, χεροβολάρα.

γεωργερὸς ἐπίθ. ἐνιαχ. γιωργερὸς Κάρπ.

Ἐκ τοῦ ρ. γεωργῶ.

Ἐπὶ ἀγροῦ, ὁ παράγων πολλοὺς καρπούς, ὁ εὐφορος: Τὸχ-χειμῶνα ἐσπέρασιν ἀσπρικά, ἀρακά, κουτσία τῶ' ἄλλα μαειρέματα τῶαί τὸ χωράφιν ἦτο γιωργερὸ τῶ' ἐκάν-νασι τὸ χρεῖαζ-ζούμενο τῶ' ἐπερνούσασιν (ἀσπρικά = ὄσπρια, κουτσία = κουκκιά. Ἐκ παρχμυθ.). Συνών. γόνιμος, εὐφορος, καρπερός, καρποφόρος, παργωγικός, προκομμένος. Ἀντίθ. ἀγονος, ἀκάρπερος, ἀκάρπιστος, ἀκαρπος, ἀφορος, παρπάρα.

γεωργεύω (I) ἐνιαχ. γεωργεύω Λεξ. Βλάχ. γιωργεύω Κάρπ.

Τὸ Βυζαντ. ρ. γεωργεύω.

1) Καλλιέργω τὴν γῆν ἐνθ' ἄν. Συνών. ἀλετριζώ, ἀλατρεύω, γεωργῶ, καματεύω, κάρνω χωράφι, ὀργώνω. 2) Εὐδοκίμω, εὐφορῶ Κάρπ.: Τὰ σπαρμένα ἐφέτι 'εἰ γεωργεύου (= δὲν εὐδοκίμοῦν).

γεωργεύω (II) ἀμάρτ. γιωργεύω Θήρ. Ἰων. (Σμύρν.) Κωνπλ. γιωργεύω Κάσ.

Ἐκ τοῦ ὀνόμ. Γεώργη, παρὰ τὸ ὅπ. καὶ Γεώργη. Πβ. βαρβαρίζω II, βαρβαρώνω.

Τὸ ρῆμα ἐπλάσθη παρηχητικῶς καὶ ἄνευ συγκεκριμένης σημασίας ἐνθ' ἄν.: Ἄσμ.

Ἄι μου Γιώργη, γιώργε, ὅπ' ἀγαπῶ γρηγόρευε Κωνπλ.

Ἄι μου Γιώργη, γιώργε, | τὴν ἀγαπῶ μαργιόλεγε Κάσ.

γεώργημα τό, Λεξ. Βάιγ. Περίδ. Μ. Ἐγκυκλ. Πρω. Δημητρ. γεώργ'μα Θράκ. (Σαμακόβ.)

Τὸ ἀρχ. οὐσ. γεώργημα. Ἡ λ. καὶ εἰς Σομ.

